

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 och 25 § i lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om begränsning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning. Piporglar och arbetsmaskiner försedda med traktionsdrift föreslås bli uteslutna ur lagens tillämpningsområde. Genom denna ändring genomförs de ändringar som har gjorts i Europeiska unionens reglering av användningen av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning. Till lagen fogas dessutom enligt förslaget en bestämmelse, enligt vilken de kostnader som tillsynsmyndigheterna och Tullen tar ut för undersökning och testning av elektrisk och elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven samt för kostnaderna för att i detta syfte skaffa sådan utrustning och hålla den i lager ska vara direkt utsökbara.

Lagen avses träda i kraft den 1 juni 2019.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Inom Europeiska unionen har farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter begränsats sedan 2002. Regleringen omarbetades 2011, då Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EG om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (*nedan RoHS-direktivet*) utfärdades. Utöver begränsningar i användningen av farliga ämnen och undantag från dessa begränsningar föreskrivs det i RoHS-direktivet om de krav som ställs på näringsidkare för att säkerställa kravöverensstämmelsen hos elektrisk och elektronisk utrustning, om EU-försäkringen om överensstämmelse och om åtgärder i situationer där det finns skäl att misstänka att elektrisk eller elektronisk utrustning inte överensstämmer med kraven. Dessutom föreskrivs det i direktivet om CE-märkning och presumtion om överensstämmelse.

RoHS-direktivet har genomförts i Finland genom lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (387/201, *nedan RoHS-lagen*) och genom miljöministeriets förordning som med stöd av 4 § i lagen utfärdats om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (419/2013, *nedan miljöministeriets förordning*). I RoHS-lagen finns det bestämmelser om vilken elektrisk och elektronisk utrustning som omfattas av lagens tillämpningsområde och vilken som inte omfattas. RoHS-lagen innehåller skyldigheter för näringsidkare som syftar till att elektriska eller elektroniska produkter som släpps ut på marknaden ska uppfylla kraven och inte innehålla förbjudna ämnen. Dessutom ska produkten vara försedd med den märkning och åtföljas av den tekniska dokumentation som krävs. Lagen innehåller också bestämmelser om myndigheternas uppgifter och behörighet. Närmare bestämmelser om ämnen som begränsas och om undantag från användningsförbud utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/2102 ändrades RoHS-direktivet så att piporglar och arbetsmaskiner försedda med traktionsdrift uteslöts ur dess tillämpningsområde. För att genomföra direktivet bör följaktligen 2 § i RoHS-lagen ändras med avseende på utrustning som lämnas utanför lagens tillämpningsområde.

Tillsynsmyndigheter för RoHS-lagen är Säkerhets- och kemikalieverket Tukes och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira. Enligt 25 § i RoHS-lagen får tillsynsmyndigheten och Tullen ta ut ersättning av en näringsidkare för kostnaderna för undersökning och testning av elektrisk eller elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven samt för kostnaderna för att i detta syfte skaffa sådan utrustning och hålla den i lager. I RoHS-lagen föreskrivs inte om kostnadernas utsökbarhet. Kostnaderna för anskaffning och testning av en produkt är inte sådana offentligrättsliga prestationer som avses i 6 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och är alltså inte direkt utsökbara enbart med stöd av den lagen. I sådana fall tillämpas bestämmelserna i utsökningensbalken (705/2007). Då är utsökningensgrunden ett överklagbart beslut av tillsynsmyndigheten eller Tullen i enlighet med 2 kap. 2 § 1 mom. 6 punkten i utsökningensbalken. För att minska myndigheternas administrativa börda föreslås det att paragrafen ändras så att kostnaderna blir direkt utsökbara och att indrivningen av dem föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Som grund för utsökning av kostnaderna räcker i så fall en faktura där åtminstone tillgodohavandets art, mängd och leveransdatum finns angivna. Fakturan bör identifieras och uppgifterna om den anges i utsökningensansökan. Av ansökan om utsökning bör också den bestämmelse framgå som en fordrans direkta utsökbarhet grundar sig på. Utsökningensmyndigheten ska enligt förslaget ge parten en grundbesväransvisning.

2 Propositionens konsekvenser

Uteslutandet av viss elektrisk och elektronisk utrustning ur tillämpningsområdet för RoHS-lagen sparar kostnader för de företag som tillverkar, importerar och distribuerar sådan utrustning och för deras bemyndigande ombud. För piporglar och mobila arbetsmaskiner försedda med traktionsdrift som släpps ut på marknaden behöver överensstämmelse med kraven enligt RoHS-direktivet inte visas. För sådan utrustning behöver följaktligen inte någon EU-försäkran om överensstämmelse upprättas och utrustningen behöver inte heller vara försedd med direktivsenliga märkningar. De som tillverkar sådan utrustning som lämnas utanför tillämpningsområdet är i huvudsak små eller medelstora företag, för vilka uppfyllande av kraven enligt RoHS-direktivet skulle innebära en oskäligen ekonomisk ansträngning och administrativ börda. Piporglar tillverkas i Finland av tre småföretag. Med mobila arbetsmaskiner med traktionsdrift avses bland annat städmaskiner, tilläggsutrustning för jordbruksmaskiner och tilläggsutrustning för arbetsmaskiner som används i gruvor, såsom borrar och skopor. Sådana arbetsmaskiner och sådan tilläggsutrustning importeras eller tillverkas i Finland av några enstaka företag.

Förslaget bedöms ha positiva konsekvenser för förvaltningen. Den elektriska och elektroniska utrustning som lämnas utanför tillämpningsområdet minskar tillsynsmyndigheternas och Tullens tillsynsarbete något. Den direkta utsökbarheten minskar myndigheternas administrativa arbete i sådana fall där kostnaderna måste drivas in genom utsökning.

Propositionen bedöms inte ha några andra konsekvenser.

3 Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts vid miljöministeriet. Propositionen har sänts på remiss till arbets- och näringsministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), riksfogdeämbetet, Elektroniikan Tukkukauppiat ry, Elektroniikan Komponentti- ja Mittalaitetoimittajat Elkomit ry, Finsk Handel och Teknologiindustrin ry samt Ålands landskapsregering. Propositionsutkastet sändes i samband med remissbehandlingen till rådet för bedömning av lagstiftningen.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juni 2019. Ändringarna i RoHS-direktivet måste genomföras nationellt senast den 12 juni 2019.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 2 och 25 § i lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (387/2013) 2 och 25 § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på elektrisk och elektronisk utrustning.

Lagen tillämpas dock inte på

1) vapen, ammunition och materiel som är avsedda för militära ändamål eller på annan utrustning som hänför sig till tryggheten eller bevakningen av rikets centrala säkerhetsintressen,

2) utrustning som är utformad för att sändas ut i rymden,

3) sådana storskaliga stationära industriverktyg som består av storskaliga grupper av maskiner, utrustning eller komponenter, som fungerar för en viss tillämpning, som installeras permanent och monteras ned av fackmän på en viss plats och som används och underhålls av fackmän i en industriell produktionsanläggning eller anläggning för forskning eller utveckling,

4) sådana storskaliga fasta installationer som består av storskaliga kombinationer av apparater eller av andra utrustningar, som sätts samman och installeras av fackmän, som är avsedda att användas permanent på en på förhand bestämd och särskilt avsedd plats och som monteras ned av fackmän,

5) transportmedel för personer eller varor, med undantag för elektriska tvåhjuliga fordon som inte är typgodkända,

6) sådana mobila maskiner som uteslutande görs tillgängliga för yrkesmässig användning, som har en inbyggd källa för kraftgenerering eller traktionsdrift med extern strömkälla och vars drift kräver endera mobilitet eller kontinuerlig eller halvkontinuerlig förflyttning mellan en följd av fasta arbetsstationer under arbetet,

7) sådana aktiva produkter för hälso- och sjukvård som är avsedda för implantation och som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010),

8) solcellspaneler som är avsedda för ett system som fackmän har utformat, satt samman och installerat för permanent användning på en bestämd plats i syfte att producera energi av solljus för offentliga, kommersiella eller industriella tillämpningar eller tillämpningar i bostäder,

9) utrustning som är särskilt utformad för forsknings- och utvecklingssyften och som endast görs tillgänglig för yrkesmässig verksamhet,

10) piporglar,

11) utrustning som är särskilt utformad och avsedd att installeras som en del av utrustningar som avses i 1–10 punkten och som kan fylla sin funktion endast om den är en del av dessa utrustningar, och som endast kan ersättas av samma särskilt utformade utrustning.

25 §

Ersättande av kostnader

Tillsynsmyndigheten och Tullen får ta ut ersättning av en näringsidkare för kostnaderna för undersökning och testning av elektrisk eller elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven samt för kostnaderna för att i detta syfte skaffa sådan utrustning och hålla den i lager. Dessa kostnader är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 22 november 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Bostads-, energi- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Lag

om ändring av 2 och 25 § i lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om begränsning av användning av farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (387/2013) 2 och 25 § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på elektrisk och elektronisk utrustning.

Lagen tillämpas dock inte på

1) vapen, ammunition och materiel som är avsedda för militära ändamål eller på annan utrustning som hänför sig till tryggandet eller bevakningen av rikets centrala säkerhetsintressen,

2) utrustning som är utformad för att sändas ut i rymden,

3) sådana storskaliga stationära industriverktyg som består av storskaliga grupper av maskiner, utrustning eller komponenter, som fungerar för en viss tillämpning, som installeras permanent och monteras ned av fackmän på en viss plats och som används och underhålls av fackmän i en industriell produktionsanläggning eller anläggning för forskning eller utveckling,

4) sådana storskaliga fasta installationer som består av storskaliga kombinationer av apparater eller av andra utrustningar, som sätts samman och installeras av fackmän, som är avsedda att användas permanent på en på förhand bestämd och särskilt avsedd plats och som monteras ned av fackmän,

5) transportmedel för personer eller varor, med undantag för elektriska tvåhjuliga fordon som inte är typgodkända,

6) sådana mobila maskiner som uteslutande

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på elektrisk och elektronisk utrustning.

Lagen tillämpas dock inte på

1) vapen, ammunition och materiel som är avsedda för militära ändamål eller på annan utrustning som hänför sig till tryggandet eller bevakningen av rikets centrala säkerhetsintressen,

2) utrustning som är utformad för att sändas ut i rymden,

3) sådana storskaliga stationära industriverktyg som består av storskaliga grupper av maskiner, utrustning eller komponenter, som fungerar för en viss tillämpning, som installeras permanent och monteras ned av fackmän på en viss plats och som används och underhålls av fackmän i en industriell produktionsanläggning eller anläggning för forskning eller utveckling,

4) sådana storskaliga fasta installationer som består av storskaliga kombinationer av apparater eller av andra utrustningar, som sätts samman och installeras av fackmän, som är avsedda att användas permanent på en på förhand bestämd och särskilt avsedd plats och som monteras ned av fackmän,

5) transportmedel för personer eller varor, med undantag för elektriska tvåhjuliga fordon som inte är typgodkända,

6) sådana mobila maskiner som uteslutande

Gällande lydelse

görs tillgängliga för yrkesmässig användning, som har en inbyggd källa för kraftgenerering och vars drift kräver endera mobilitet eller kontinuerlig eller halvkontinuerlig förflyttning mellan en följd av fasta arbetsstationer under arbetet,

7) sådana aktiva produkter för hälso- och sjukvård som är avsedda för implantation och som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010),

8) solcellspaneler som är avsedda för ett system som fackmän har utformat, satt samman och installerat för permanent användning på en bestämd plats i syfte att producera energi av solljus för offentliga, kommersiella eller industriella tillämpningar eller tillämpningar i bostäder,

9) utrustning som är särskilt utformad för forsknings- och utvecklingssyften och som endast görs tillgänglig för yrkesmässig verksamhet,

10) utrustning som är särskilt utformad och avsedd att installeras som en del av utrustningar som avses i 1–9 punkten och som kan fylla sin funktion endast om den är en del av dessa utrustningar, och som endast kan ersättas av samma särskilt utformade utrustning.

25 §

Ersättande av kostnader

Tillsynsmyndigheten och Tullen får ta ut ersättning av en näringsidkare för kostnaderna för undersökning och testning av elektrisk eller elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven samt för kostnaderna för att i detta syfte skaffa sådan utrustning och hålla den i lager.

Föreslagen lydelse

görs tillgängliga för yrkesmässig användning, som har en inbyggd källa för kraftgenerering *eller traktionsdrift med extern strömkälla* och vars drift kräver endera mobilitet eller kontinuerlig eller halvkontinuerlig förflyttning mellan en följd av fasta arbetsstationer under arbetet,

7) sådana aktiva produkter för hälso- och sjukvård som är avsedda för implantation och som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010),

8) solcellspaneler som är avsedda för ett system som fackmän har utformat, satt samman och installerat för permanent användning på en bestämd plats i syfte att producera energi av solljus för offentliga, kommersiella eller industriella tillämpningar eller tillämpningar i bostäder,

9) utrustning som är särskilt utformad för forsknings- och utvecklingssyften och som endast görs tillgänglig för yrkesmässig verksamhet,

10) piporglar,

11) utrustning som är särskilt utformad och avsedd att installeras som en del av utrustningar som avses i 1–10 punkten och som kan fylla sin funktion endast om den är en del av dessa utrustningar, och som endast kan ersättas av samma särskilt utformade utrustning.

25 §

Ersättande av kostnader

Tillsynsmyndigheten och Tullen får ta ut ersättning av en näringsidkare för kostnaderna för undersökning och testning av elektrisk eller elektronisk utrustning som inte överensstämmer med kraven samt för kostnaderna för att i detta syfte skaffa sådan utrustning och hålla den i lager. *Dessa kostnader är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).*

RP 249/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .